

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Број: 353-02-594/2023-03
Датум: 18.08.2023. године
Немањина 22-26
Београд

На основу члана 6. став 1. Закона о министарствима ("Сл. гласник РС", број 128/2020 и 116/2022), члана 24. Закона о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", 135/04, 36/09) и члана 136. Закона о општем управном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 18/2016 и 95/2018 - аутентично тумачење и 2/2023 - одлука УС), као и члана 23. став 2. и члана 24. став 2. Закона о државној управи ("Сл. гласник РС", бр. 79/2005, 101/2007, 95/2010, 99/2014, 47/2018 и 30/2018 - др. закон), поступајући по захтеву носиоца пројекта предузећа Hansgrohe d.o.o., Александар Дујановић, државни секретар Министарства заштите животне средине по решењу о овлашћењу број 021-01-36/22-09 од 10.11.2022. године доноси

РЕШЕЊЕ

1. **ДАЈЕ СЕ САГЛАСНОСТ** носиоцу пројекта предузећу Hansgrohe d.o.o. на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта изградње погона за производњу славина у Ваљево – Ливница, у оквиру производног комплекса (фаза 2), на к.п. број 18722 К.О. Ваљево, Град Ваљево.
2. Налаже се носиоцу пројекта да при раду предметног пројекта у свему испоштује мере заштите животне средине утврђене у предметној студији, као и услове надлежних органа и организација.
3. Носилац пројекта је дужан да у року од две године од дана добијања овог решења започне извођење пројекта из тачке 1. овог решења.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Носилац пројекта предузеће Hansgrohe d.o.o., поднело је Министарству заштите животне средине захтев за сагласност на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта изградње погона за производњу славина у Ваљево – Ливница, у оквиру производног комплекса (фаза 2), на к.п. број 18722 К.О. Ваљево, Град Ваљево, заведен под бројем 353-02-594/2023-03.

Поступајући по предметном захтеву овај орган је, сагласно члану 20. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник Р.Србије» број 135/04, 36/09), обавестио заинтересоване органе, организације и јавност (лист Напред). У току трајања јавног увида овом органу су достављена мишљења заинтересованих органа, организација и јавности (Удружење "Локални одговор", Насеље Ослободиоци Ваљева број 51/7, Ваљево, чији је законски заступник Ђорђе Петковић; РЕГУЛАТОРНИ ИНСТИТУТ ЗА ОБНОВЉИВУ ЕНЕРГИЈУ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, удружење са седиштем на адреси Доситејева бр. 30/3, у Београду, чији је законски заступник Мирко Поповић).

У складу са чланом 20. Закона о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник Р.Србије» број 135/04, 36/09), обезбеђен је јавни увид, организована презентација и заказана јавна расправа о предметној Студији.

У складу са чланом 22. и члановима 23. и 24. Закона о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник Р.Србије» број 135/04, 36/09), образована је Техничка комисија, а на основу Решења број 353-02-594/2023-03, која је извршила детаљан преглед предметне Студије.

Чланови техничке комисије су на основу прегледа Студије доставили овом органу стручна мишљења, а на састанку одржаном коришћењем информационо комуникационих средстава дана 21.07.2023. године, је закључено да достављена Студија није урађена сагласно Закону о процени утицаја на животну средину, («Службени гласник РС», број 135/04) и Правилнику о садржини студије о процени утицаја на животну средину («Службени гласник РС», број 69/05), па је носиоцу пројекта дописом овог органа од 24.07.2023. године наложено да изврши дораду Студије, а да дорађену Студију достави овом органу на поновно одлучивање, у складу са чланом 23. став 2. и став 3. Закона о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник Р.Србије» број 135/04, 36/09). Потребно је отклонити следеће недостатке и одговорити на све примедбе техничке комисије, као и на примедбе заинтересованих органа, организација и јавности (Удружење "Локални одговор", Насеље Ослободиоци Ваљева број 51/7, Ваљево, чији је законски заступник Ђорђе Петковић; РЕГУЛАТОРНИ ИНСТИТУТ ЗА ОБНОВЉИВУ ЕНЕРГИЈУ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, удружење са седиштем на адреси Доситејева бр. 30/3, у Београду, чији је законски заступник Мирко Поповић) (следе примедбе јавности, па затим примедбе техничке комисије):

У наставку следе примедбе заинтересоване јавности:

У складу са оглашеним јавним увидом поводом захтева за сагласност на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта "Изградње погона за производњу славина у Ваљеву - Ливница у оквиру производног комплекса" , у граду Ваљеву, на кат. парцели бр. 18722 КО Ваљево („Студија“), поднетог од стране "Hansgrohe d.o.o. Beograd", Београд, ул. Крунска бр. 73, МБ: 21714275, („Носилац пројекта“), Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину и Локални одговор, удружења која остварују циљеве у области заштите животне средине, достављају мишљење на захтев у складу са Обавештењем Министарства заштите животне средине, које је објављено у недељном локалном новинском листу "Напред" дана 25.05.2023. године ("Обавештење"), како следи у наставку овог поднеска:

I Поступак јавног увида није спроведен у складу са Законом о процени утицаја на животну средину

У Обавештењу се наводи да се увид у поднету Студију о процени утицаја на животну средину може извршити у просторијама Министарства заштите животне средине, Омладинских бригада бр.1, соба 426, сваког радног дана од 11-14 часова, као и на службеном сајту министарства <https://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/procena-uticaja-na-zivotnu-sredinu/zahtevi/zahtevi-za-odlucivanje-o-potrebi> као и да заинтересована јавност може да изврши увид у садржину предметне Студије сваког радног дана и у просторијама Града Ваљева, у року од 20 дана од дана објављивања овог обавештења.

Доказ: *Обавештење из недељног листа „Напред“ од дана 25.05.2023. године;*

Из наведеног се јасно може закључити да надлежни орган јавности и заинтересованој јавности указује да може извршити увид у предметну студију путем његове веб презентације, али и у просторијама Града Ваљева. Међутим, студија није објављена на веб презентацији надлежног органа истог дана када је објављено Обавештење, а Подносиоцу у току јавног увида није омогућено да изврши увид у предметну студију у згради Градске управе Града Ваљева.

Наиме, 26. маја 2023. године, представник Локалног одговора је покушао да, у складу са објављеним Обавештењем изврши увид у предметну студију у просторијама Градске управе Града Ваљева. Међутим, предметна студија није била изложена у просторијама градске управе, те није ни било могуће да Подносилац у исту изврши увид или упути примедбе на њу.

Доказ: *Снимак екрана са званичне веб презентације Министарства заштите животне средине од 26.05.2023. године;*

Фотокопија Примедби Подносиоца од 26.05.2023. године;

На овај начин је јавности ускраћена могућност да активно учествује у поступку процене утицаја на животну средину, а што представља неопходан услов и неизоставни елемент спровођење законитог поступка процене утицаја на животну средину у складу са Законом о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 135/04 и 36/09) и Правилником о поступку јавног увида, презентацији и јавној расправи о студији о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 69/05)(„Правилник“) донетим на основу њега.

У ситуацији када поступајући орган у Обавештењу јавности даје погрешно упутство о месту увида и могућности увида у захтев он јавност доводи у заблуду, што обавештење чини незаконитим.

Чланом 2. став 3. Правилника прописано је да се излагање студије о процени утицаја на јавни увид оглашава у дневном, односно локалном листу на сваком од службених језика који излази на подручју које ће бити захваћено утицајем планираног пројекта, односно активности и траје најмање 20 дана од дана обавештавања.

Чланом 3. став 2. истог Правилника прописано је да ако сагласност на студију о процени утицаја издаје министарство надлежно за послове заштите животне средине, односно надлежни орган аутономне покрајине, студија о процени утицаја се мора изложити и у просторији органа локалне самоуправе на чијој се територији планира извођење пројекта.

Имајући у виду све наведено, јасно је да је надлежни орган поступио супротно члану 8. Закона о општем управном поступку ("Сл. Гласник РС", бр. 18/16 и 95/18) који прописује да поступајући орган по службеној дужности пази да (правничко) незнање и неукост странке у поступку не буде на штету права која им припадају. Подносиоци истиче да припадници

заинтересоване јавности који учествују у поступцима процене утицаја на животну средину нису и не морају бити стручни за тумачење правних прописа, а који се односе на обавештавање, већ се поуздају у оне информације које им поступајући орган саопшти.

Најзад, оваквим поступањем су повређене и одредбе садржане у члану 6. Закона о ратификацији Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука на правну заштиту у питањима животне средине („Службени гласник РС- Међународни уговори”, број 38/09)(„Архуска конвенција“). Наиме, у складу са чланом 6. тачка 2. Архуске конвенције поступајући орган је дужан да обавести заинтересовану јавност на адекватан, благовремен и ефикасан начин, између осталог, о: (а) Предложеној активности и захтеву о коме ће се одлучивати; (б) Природи могућих одлука или о нацрту одлуке; (ц) Органу јавне власти надлежном за доношење одлуке; (д) Предвиђеној процедури, која укључује, када и како се те информације могу обезбедити и информације о: I. Почетку процедуре; II. Могућности за учешће јавности; III. Времену и месту одржавања сваке јавне расправе; IV. Органу јавне власти од кога се релевантне информације могу добити и где су релевантне информације депоноване ради стављања на увид јавности; V. Релевантном органу јавне власти или било ком другом органу коме се могу упућивати коментари или питања, као и обавештења о року предвиђеном за упућивање коментара и питања; и VI. Доступности релевантних информација о животној средини које се односе на предложену активност; и (е) Чињеници да је дата активност подложна националној или прекограничној процедури процене утицаја на животну средину.

Имајући у виду све претходно наведено, а нарочито уочене незаконитости у поступку спровођења јавног увида, које представљају повреду правила поступка у смислу члана 24. став 1(3) Закона о управним споровима (“Сл. гласник РС”, бр. 111/09), Подносиоци указују да је неопходно да се понови целокупан поступак јавног увида у Захтев за давање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта изградње погона за производњу славина у Ваљево – Ливница, у оквиру производног комплекса (фаза 2), на к.п. број 18722 К.О. Ваљево, односно да се поступак јавног увида спроведе у складу са одредбама Закона о процени утицаја на животну средину и Правилника о поступку јавног увида, презентацији и јавној расправи о студији о процени утицаја на животну средину.

Због наведених незаконитости “Локални одговор” је дана 31.05.2023. године, поднео примедбе које се односе на спровођење поступка јавног увида, а на које је представник Министарства заштите животне средине одговорио е-маилом дана 05.06.2023. године, у којем је између осталог, навео да “Овај орган је обавестио носиоца пројекта дописом од 17.05.2023. године да је у обавези да изврши оглашавање предметног захтева у најкраћем могућем року, да достави доказ о извршеном оглашавању, као и да достави један примерак студије у Град Ваљево, где ће заинтересованој јавности бити омогућен увид у трајању од минимално 20 дана од дана

објављивања предметног обавештења у средствима јавног информисања”, а што је у супротности са чланом 20. став 2. Закон о процени утицаја којим се наводи да “Надлежни орган у року од седам дана од дана пријема захтева за давање сагласности на студију о процени утицаја обавештава носиоца пројекта, заинтересоване органе и организације и јавност о времену и месту јавног увида, јавне презентације, као и јавне расправе о студији о процени утицаја”.

Доказ: Фотокопија e-mail поруке послате од стране Министарства заштите животне средине представнику удружења “Локални одговор”.

II Носилац пројекта прибегава раздвајању јединственог пројекта на више мањих

Подносиоци указују да Носилац пројекта прибегава раздвајању јединственог пројекта на више мањих целина, те тако пројекат обухваћен Захтевом покушава представити као пројекат који је одвојен од пројекта изградње производног објекта за производњу славина са пратећим складишним простором и канцеларијама, иако чине техничко - технолошку целину.

Наиме, цео пројекат изградње за целокупан производни комплекс за производњу славина на катастарској парцели број 18722 К.О. Ваљево морао је бити обухваћен захтевом јер је изградња Ливница, у оквиру производног комплекса (фаза 2), само део целокупног пројекта изградње производни комплекс за производњу славина. Није, дакле, могуће раздвојити ове пројекте, представљајући их као самосталне целине за које се могу израдити посебне студије о процени утицаја на животну средину, јер исти немају никакву самосталну функцију већ чине јединствену функционалну целину. Такође, није могуће ни израђивати студије о процени утицаја на животну средину за фазе 1, 2 и 3.

Наводе Подносилаца потврђује и сам израђивач студије који у студији истиче да је за 1. фазу изградње предвиђена директна веза администрације и производње, те је јасно да 2. фаза представља основни процес који не може самостално да функционише без процеса подршке који се налазе у фази 1. Даље, у нацрту студије се наводи и да је претходном фазом пројектовања и Локацијским условима дефинисан објекат производње (Б1) тако да је објекат Ливнице (Б1.Л) само наставак и проширење у функционалном и конструктивном смислу Фазе, као и да је за потребе Ливнице предвиђена изградња манипулативног платоа који се прикључује на интерне саобраћајнице 1. Фазе комплекса. Најзад, израђивач студије наводи да је предметни објекат Ливнице пројектован као доградња главног објекта Б1 – Производно складишног објекта са канцеларијама, пројектованог у 1. фази изградње комплекса.

Такође, Подносиоци указују да полупроизвод који излази из ливнице треба да прође кроз даље техничко-технолошке операције како би настао финални производ, те је јасно да се не може сматрати да је процес производње славина завршен у ливници. У току даље обраде и процеса

заштите јавља се низ утицаја које треба узети у обзир приликом анализе утицаја на животну средину, како у фази обраде тако и у процесу заштите од корозије. Наиме, имајући у виду да процес производње одливка започиње у ливници, као и да је одливак полупроизвод који као такав иде на даљу машинску обраду, јасно је да је у студији која је предмет Захтева потребно разматрати и утицаје машинске обраде на животну средину. Полупроизвод, даље, иде на одмашћивање и заштиту (приликом чега настају додатна испаравања, често и соли и никла), а након тога и на завршну обраду (брушење и полирање) и на крају на монтажу. Подносиоци указују да је неопходно сагледати утицаје целокупног процеса на животну средину - од ливења до монтаже и складиштења за даљу дистрибуцију на тржиште. Када би Носилац пројекта отварао погон само за производњу одливака (уколико би то био његов финални производ који се као такав пласира даље на тржиште), онда би се могла израђивати студија којом би се процењивао утицај фазе 1 и ливнице на животну средину, али пошто је финални производ изливена, обрађена, исполирана славина складиштена за даљу дистрибуцију, није јасно зашто није разматран утицај на животну средину целокупног производног процеса.

Најзад, Носилац пројекта у студији истиче да је на катастарској парцели број 18722 К.О. Ваљево површине 130.700,00 m² предвиђена изградња производног објекта за производњу славина са пратећим складишним простором и канцеларијама. Чињеница да ће се пројекат градити у 4 (четири) фазе је у потпуности ирелевантна за поступак процене утицаја пројекта на животну средину. Међутим, за поступак процене утицаја од суштинског је значаја то да ли ће процена утицаја обухватити само део производног објекта или објекат у целини. То што Носилац пројекта није представио цео пројекат већ само део пројекта, односно Фазу 2 – Ливница у оквиру производног комплекса, утиче и на садржај захтева те га додатно чини непотпуним.

Поред тога, погон за производњу славина у Ваљево представља постројење за које се издаје интегрисана дозвола у смислу Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 135/04, 25/15 и 109/21), односно, Уредбе о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола ("Сл. гласник РС", бр. 84/05). У том смислу, исправно је указати на дефиницију постројења из члана 2. став 1, тачка 3. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине која гласи: Постројење јесте стационарна техничка јединица у којој се изводи једна или више активности које су утврђене посебним прописом и за које се издаје интегрисана дозвола, као и свака друга активност код које постоји техничка повезаност са активностима које се изводе на том месту и која може произвести емисије и загађење."

Производни процес у ливници технички је повезан са активностима које ће се изводити у објектима који су описани у фази 1, 3 и 4. Ливница није самостално постројење ни самостални пројекат који може функционисати независно од објекта чија је изградња предвиђена у осталим фазама

пројекта и јасно је да би предмет овог захтева требало да буде постројење за производњу славина, које обухвата све четири фазе, без обзира на то да ли ће Носилац пројекта приступити фазној изградњи. Такође, да ли ће инвеститор на почетку отпремати на даљу обраду код екстерних партнера полупроизвод настао у ливници је у потпуности ирелевантна имајући у виду да Носилац пројекта планира да на предметној локацији изгради техничко-технолошки повезан производни комплекс који ће обухватити целокупни процес производње славина. Утицај постројења за производњу славина на животну средину могуће је проценити само уколико се проценом утицаја обухвати читаво постројење. Носилац пројекта у студији није показао да се ливница може самостално користити, независно од објекта чија је изградња предвиђена у фази 1, 3 и 4. реализације пројекта. Како ливница не представља самосталну техничко-технолошку целину то није прихватљиво да се процена утицаја на животну средину врши само за ливницу, а посебно за друге објекте који су саставни део постројења за производњу славина.

Поред тога што Носилац пројекта прибегава раздвајању јединственог пројекта на више мањих, он чак у студији уопште не анализира могуће кумулирање пројекта са ефектима других пројеката. Израђивач студије у истој само констатује да ће постојати кумулативни утицаји (и то само са фазом 1?!?) али их не квантификује ни на који начин, нити своје тврдње поткрепљује било којим чињеницама, документима, прорачунима, анализама и сл.

II Студија је непотпуна и не садржи све елементе предвиђене Законом о процени утицаја на животну средину и правилником који регулише њену садржину

Правилник о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 69/05)(„Правилник о садржини студије“) детаљно регулише садржину студије о процени утицаја на животну средину. С тим у вези, Подносиоци истичу да Студија садржи низ мањкавости због којих представља неуредан поднесак, у смислу члана 59. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/16 и 95/18), на чију примену недвосмислено упућује чл. 34а Закона о процени утицаја на животну средину. Стога скрећемо пажњу Насловном органу да је био дужан да поступи у складу са чланом 16. и чланом 9. Закона о процени утицаја на животну средину.

● ***Израђивач студије није пружио приказ главних алтернатива које је носилац пројекта разматрао***

Члан 17. Закона о процени утицаја прописује обавезну садржину студије о процени утицаја и под тачком 4. (четири) наводи приказ главних алтернатива које је носилац пројекта разматрао. Чланом 5. Правилника детаљно је прописано како треба да изгледа приказ главних алтернатива које је носилац пројекта разматрао са образложењем главних разлога за

избор одређеног решења и утицајима на животну средину у погледу избора садржи:

- 1) локацију или трасу;
- 2) производне процесе или технологију;
- 3) методе рада;
- 4) планове локација и нацрте пројеката;
- 5) врсту и избор материјала;
- 6) временски распоред за извођење пројекта;
- 7) функционисање и престанак функционисања;
- 8) датум почетка и завршетка извођења;
- 9) обим производње;
- 10) контролу загађења;
- 11) уређење одлагања отпада;
- 12) уређење приступа и саобраћајних путева;
- 13) одговорност и процедуру за управљање животном средином,
- 14) обуку;
- 15) мониторинг;
- 16) планове за ванредне прилике;
- 17) начин декомисије, регенерације локације и даље употребе.

Израђивач студије осим потпоглавља која само формално указују да је Носилац пројекта разматрао главне алтернативе, заправо не разматра нити једну од алтернатива прописаних законом, нити их адекватно образлаже.

Подносиоци истичу да је Правилник о садржини студије јасан и недвосмислено прописује да Студија мора да садржи Приказ главних алтернатива које је носилац пројекта разматрао са образложењем главних разлога за избор одређеног решења и утицајима на животну средину у погледу избора, те да је неприхватљиво да се у Студији не разматрају главне алтернативе које могу имати мање негативних утицаја на животну средину и здравље становништва. Ово нарочито имајући у виду да се ради о пројекту који може имати значајне негативне утицаје на животну средину.

● **Отпад**

- Генерисање отпадне воде које је окарактерисана као течни опасан отпад ће бити 1м3. Да ли је предвиђено складиште за толике количине опасног отпада?

- У студији се наводи да се *Отпадне честице са третмана ваздуха сакупљају у џаковима који се налазе на дну конусног дела филтера и када се напуне складиште се на месту за одлагање отпада и касније предају*

екстерним правним лицима која поседују овлашћење за руковање и збрињавање те врсте отпада. Подносиоци указују да није приказан карактер претходно наведеног отпада.

- Управљање грађевинским отпадом у Студији није обрађено у складу са најновијом законском регулативом која уређује област управљања отпадом.

Подносиоци истичу да је Захтев непотпун и да не садржи све елементе предвиђене правилником који регулише његову садржину, те је исти неуредан, у смислу члана 59. Закона о општем управном поступку, на чију примену недвосмислено упућује члан 34а Закона о процени утицаја на животну средину, те је насловни орган био дужан да поступи у складу са чланом 9. Закона о процени утицаја на животну средину.

Подносиоци истичу да је због непотпуних и непрецизних података и раздвајања јединственог пројекта, као и незаконитог спровођења поступка јавног увида, неопходно да се поступак процене утицаја спроведе од самог почетка за целокупан пројекат у оквиру производног комплекса на к.п. број 18722 К.О. Ваљево.

У наставку следе примедбе чланова Техничке комисије:

1. Непотпуно и неадекватно је обрађено поглавље кумулативни утицај пројекта, где би првенствено требало утврдити синергију са постојећим индустријским активностима, погонима, као и припадајућим емитерима, укључујући котларнице, саобраћај и остале изворе загађења који су Ваљево довели високо на листу рангирања по квалитету ваздуха.
2. Друга битна тачка за допуну је извешај инвеститора и обрађивача Студије са допуном, појашњењима и одговорима током поступка консултације заинтересоване јавности. Овај извештај би требало да обухвати и остале делове предметног пројекта, планиране или изведене објекте са анализом подобности мера за ублажавање или отклањање утицаја ливнице на врло загађен град Ваљево. Обавезно приказати План интерног мониторинга.
3. Усагласити ознаке страна (пагинацију) у садржају студије са стварним стањем.
4. Поднети јасне (али не опширне) техничке доказе да ће предвиђене емисије ваздуха у околину након филтрације бити знатно мање од ГВЕ, како је наведено у табели 22 (стр. 64).
5. Навести (најбоље табеларно) по производним линијама и фазама, техничке карактеристике опреме за отпрашивање: капацитете (m^3/h), број филтерских елемената и површине филтрације (m^2), падове притиска у системима (Pa) тј. предвиђене напоре (Pa) вентилатора и снаге (kW) електромотора.
6. Препорука је да се на једној страници у Студији направи тзв. "катастар" емitera са јасно дефинисаним емитерима из погона у ваздух околине, да би касније могла да се врше ефикасна мерења.
7. Потребно је ажурирати коришћену регулативу у студији.
8. У подпоглављу 3.4.3. Отпад навести све врсте отпада (нису наведене контаминирне крпе, рукавице, ХТЗ опрема, филтерски материјали)
9. У табели 23 (стр. 86), нису наведени сви индексни бројеви отпада.
10. Табелу 33 Карактеристике и количине хемикалија које се користе у процесу производње је потребно кориговати. Неке количине су дате у комадима, што не говори прецизно о количини, а неке немају јединице.

11. У поглављу 7, нису наведена и обрађена сва сценарија (просипање опасних материја-хемикалија, пожар са и без појаве експлозије, удес са опасним отпадом и др.)
12. У подпоглављу 7.7 Ризик од пожара није обрађена удесна ситуација цурења/експлозије природног земног гаса.
13. У поглављу 8. обрадити гасну инсталацију за природни земни гас са становишта регулативе и мера у случају настанка удесне ситуације.
14. у поглављу 6.4.1 на страни 118 стоји: „ До утицаја може доћи услед смањене ефикасности сепаратора масти и уља. У случају неефикасности сепаратора масти и уља могуће су повећане концентрације загађујућих материја, минералних уља и масти, и њихово испуштање у градску канализацију.“ Потребно је да се опише колико често и како се проверава наведени сепаратор и које су мере превенције;
15. У студији су приложени резултати нултог стања за земљиште и подземне воде као и њихов план мониторинга. Подаци о мониторингу квалитета ваздуха преузети из редовног мониторинга града Ваљева (Завод за јавно здравље Ваљево и Институт „Ватрогас“ НовиСад) као и Агенција за заштиту животне средине (АЗЖС). У приказаном мониторингу концентрације загађујућих материје PM10 и PM2.5 мерене су само на једном мерном месту без испитивања садржаја тешких метала. Како су најближи стамбени објекти удаљени 300 m од предметне локације, а у Студији је наведено да ће се емитовати отпадни гас који у себи садржи тешке метале, сматрам да је потребно у поглављу мониторинга ваздуха 9.2.1 предвидети испитивање загађујућих материје PM10 и PM2.5 као и садржаја тешких металау складу са важећом Уредбом.

У наставку следи одговор носиоца пројекта на примедбе заинтересоване јавности:

1. Примедба: Поступак јавног увида није спроведен у складу са Законом о процени утицаја на животну средину

У Обавештењу се наводи да се увид у поднету Студију о процени утицаја на животну средину може извршити у просторијама Министарства заштите животне средине, Омладинских бригада бр.1, соба 426, сваког радног дана од 11-14 часова, као и на службеном сајту министарства <https://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/procena-uticaja-na-zivotnu-sredinu/zahtevi/zahtevi-za-odlucivanje-o-potrebi> као и да заинтересована јавност може да изврши увид у садржину предметне Студије сваког радног дана и у просторијама Града Ваљева, у року од 20 дана од дана објављивања овог обавештења.

Доказ: Обавештење из недељног листа „Напред“ од дана 25.05.2023. године;

Из наведеног се јасно може закључити да надлежни орган јавности и заинтересованој јавности указује да може извршити увид у предметну студију путем његове веб презентације, али и у просторијама Града Ваљева. Међутим, студија није објављена на веб презентацији надлежног органа истог дана када је објављено Обавештење, а Подносиоцу у току јавног увида није омогућено да изврши увид у предметну студију у згради Градске управе Града Ваљева.

Наиме, 26. маја 2023. године, представник Локалног одговора је покушао да, у складу са објављеним Обавештењем изврши увид у предметну студију у просторијама Градске управе Града Ваљева. Међутим, предметна студија

није била изложена у просторијама градске управе, те није ни било могуће да Подносилац у исту изврши увид или упуту примедбе на њу.

Доказ: Снимак екрана са званичне веб презентације Министарства заштите животне средине од 26.05.2023. године;

Фотокопија Примедби Подносиоца од 26.05.2023. године;

На овај начин је јавности ускраћена могућност да активно учествује у поступку процене утицаја на животну средину, а што представља неопходан услов и неизоставни елемент спровођење законитог поступка процене утицаја на животну средину у складу са Законом о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 135/04 и 36/09) и Правилником о поступку јавног увида, презентацији и јавној расправи о студији о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 69/05)(„Правилник“) донетим на основу њега.

У ситуацији када поступајући орган у Обавештењу јавности даје погрешно упутство о месту увида и могућности увида у захтев он јавност доводи у заблуду, што обавештење чини незаконитим.

Чланом 2. став 3. Правилника прописано је да се излагање студије о процени утицаја на јавни увид оглашава у дневном, односно локалном листу на сваком од службених језика који излази на подручју које ће бити захваћено утицајем планираног пројекта, односно активности и траје најмање 20 дана од дана обавештавања.

Чланом 3. став 2. истог Правилника прописано је да ако сагласност на студију о процени утицаја издаје министарство надлежно за послове заштите животне средине, односно надлежни орган аутономне покрајине, студија о процени утицаја се мора изложити и у просторији органа локалне самоуправе на чијој се територији планира извођење пројекта.

Имајући у виду све наведено, јасно је да је надлежни орган поступио супротно члану 8. Закона о општем управном поступку ("Сл. Гласник РС", бр. 18/16 и 95/18) који прописује да поступајући орган по службеној дужности пази да (правничко) незнање и неуконост странке у поступку не буде на штету права која им припадају. Подносиоци истиче да припадници заинтересоване јавности који учествују у поступцима процене утицаја на животну средину нису и не морају бити стручни за тумачење правних прописа, а који се односе на обавештавање, већ се поуздају у оне информације које им поступајући орган саопшти.

Најзад, оваквим поступањем су повређене и одредбе садржане у члану 6. Закона о ратификацији Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука на правну заштиту у питањима животне средине („Службени гласник РС- Међународни уговори“, број 38/09), („Архуска конвенција“). Наиме, у складу са чланом 6. тачка 2. Архуске конвенције поступајући орган је дужан да обавести заинтересовану јавност на адекватан, благовремен и ефикасан начин, између осталог, о: (а) Предложеној активности и захтеву о коме ће се одлучивати; (б) Природи могућих одлука или о нацрту одлуке; (ц) Органу јавне власти надлежном за доношење одлуке; (д) Предвиђеној процедури, која укључује, када и како се те информације могу обезбедити и информације о: I. Почетку процедуре; II. Могућности за учешће јавности; III. Времену и месту одржавања сваке јавне расправе; IV. Органу јавне власти од кога се релевантне информације могу добити и где су релевантне информације депоноване ради стављања на увид јавности; V. Релевантном органу јавне власти или било ком другом органу коме се могу упућивати коментари или питања, као и обавештења о року предвиђеном за упућивање коментара и питања; и VI. Доступности релевантних информација о животној средини које се односе на предложену активност; и (е) Чињеници да је дата активност подложна

националној или прекограничној процедури процене утицаја на животну средину.

Имајући у виду све претходно наведено, а нарочито уочене незаконитости у поступку спровођења јавног увида, које представљају повреду правила поступка у смислу члана 24. став 1(3) Закона о управним споровима ("Сл. гласник РС", бр. 111/09), Подносиоци указују да је неопходно да се понови целокупан поступак јавног увида у Захтев за давање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта изградње погона за производњу славина у Ваљево – Ливница, у оквиру производног комплекса (фаза 2), на к.п. број 18722 К.О. Ваљево, односно да се поступак јавног увида спроведе у складу са одредбама Закона о процени утицаја на животну средину и Правилника о поступку јавног увида, презентацији и јавној расправи о студији о процени утицаја на животну средину. Због наведених незаконитости "Локални одговор" је дана 31.05.2023. године, поднео примедбе које се односе на спровођење поступка јавног увида, а на које је представник Министарства заштите животне средине одговорио е-маилом дана 05.06.2023. године, у којем је између осталог, навео да "Овај орган је обавестио носиоца пројекта дописом од 17.05.2023. године да је у обавези да изврши оглашавање предметног захтева у најкраћем могућем року, да достави доказ о извршеном оглашавању, као и да достави један примерак студије у Град Ваљево, где ће заинтересованој јавности бити омогућен увид у трајању од минимално 20 дана од дана објављивања предметног обавештења у средствима јавног информисања", а што је у супротности са чланом 20. став 2. Закон о процени утицаја којим се наводи да "Надлежни орган у року од седам дана од дана пријема захтева за давање сагласности на студију о процени утицаја обавештава носиоца пројекта, заинтересоване органе и организације и јавност о времену и месту јавног увида, јавне презентације, као и јавне расправе о студији о процени утицаја".

Доказ: Фотокопија е-mail поруке послате од стране Министарства заштите животне средине представнику удружења "Локални одговор".

Одговор 1: Студија о процени утицаја на животну средину Изградње погона за производњу славина у Ваљево – Ливница у оквиру производног комплекса оглашена је 25.05.2023. г. у локалном листу „Напред Ваљево“. Такође, штампани примерак Студије је послат на адресу Градске управе града Ваљева, дана 29.05.2023. г.

У складу са Законом о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 135/2004 и 36/2009) испоштован је законски рок јавног увида од минимум 20 дана.

2. Примедба: Носилац пројекта прибегава раздвајању јединственог пројекта на више мањих

Подносиоци указују да Носилац пројекта прибегава раздвајању јединственог пројекта на више мањих целина, те тако пројекат обухваћен Захтевом покушава представити као пројекат који је одвојен од пројекта изградње производног објекта за производњу славина са пратећим складишним простором и канцеларијама, иако чине техничко - технолошку целину.

Наиме, цео пројекат изградње за целокупан производни комплекс за производњу славина на катастарској парцели број 18722 К.О. Ваљево морао је бити обухваћен захтевом јер је изградња Ливница, у оквиру производног комплекса (фаза 2), само део целокупног пројекта изградње

производни комплекс за производњу славина. Није, дакле, могуће раздвојити ове пројекте, представљајући их као самосталне целине за које се могу израдити посебне студије о процени утицаја на животну средину, јер исти немају никакву самосталну функцију већ чине јединствену функционалну целину. Такође, није могуће ни израђивати студије о процени утицаја на животну средину за фазе 1, 2 и 3.

Наводе Подносилаца потврђује и сам израђивач студије који у студији истиче да је за 1. фазу изградње предвиђена директна веза администрације и производње, те је јасно да 2. фаза представља основни процес који не може самостално да функционише без процеса подршке који се налазе у фази 1. Даље, у нацрту студије се наводи и да је претходном фазом пројектовања и Локацијским условима дефинисан објекат производње (Б1) тако да је објекат Ливнице (Б1.Л) само наставак и проширење у функционалном и конструктивном смислу Фазе, као и да је за потребе Ливнице предвиђена изградња манипулативног платоа који се прикључује на интерне саобраћајнице 1. Фазе комплекса. Најзад, израђивач студије наводи да је предметни објекат Ливнице пројектован као доградња главног објекта Б1 – Производно складишног објекта са канцеларијама, пројектованог у 1. фази изградње комплекса.

Такође, Подносиоци указују да полупроизвод који излази из ливнице треба да прође кроз даље техничко-технолошке операције како би настао финални производ, те је јасно да се не може сматрати да је процес производње славина завршен у ливници. У току даље обраде и процеса заштите јавља се низ утицаја које треба узети у обзир приликом анализе утицаја на животну средину, како у фази обраде тако и у процесу заштите од корозије. Наиме, имајући у виду да процес производње одливка започиње у ливници, као и да је одливак полупроизвод који као такав иде на даљу машинску обраду, јасно је да је у студији која је предмет Захтева потребно разматрати и утицаје машинске обраде на животну средину. Полупроизвод, даље, иде на одмашћивање и заштиту (приликом чега настају додатна испаравања, често и соли и никла), а након тога и на завршну обраду (брушење и полирање) и на крају на монтажу. Подносиоци указују да је неопходно сагледати утицаје целокупног процеса на животну средину - од ливења до монтаже и складиштења за даљу дистрибуцију на тржиште. Када би Носилац пројекта отварао погон само за производњу одливака (уколико би то био његов финални производ који се као такав пласира даље на тржиште), онда би се могла израђивати студија којом би се процењивао утицај фазе 1 и ливнице на животну средину, али пошто је финални производ изливена, обрађена, исполирана славина складиштена за даљу дистрибуцију, није јасно зашто није разматран утицај на животну средину целокупног производног процеса.

Најзад, Носилац пројекта у студији истиче да је на катастарској парцели број 18722 К.О. Ваљево површине 130.700,00 m² предвиђена изградња производног објекта за производњу славина са пратећим складишним простором и канцеларијама. Чињеница да ће се пројекат градити у 4 (четири) фазе је у потпуности ирелевантна за поступак процене утицаја пројеката на животну средину. Међутим, за поступак процене утицаја од суштинског је значаја то да ли ће процена утицаја обухватити само део производног објекта или објекат у целини. То што Носилац пројекта није представио цео пројекат већ само део пројекта, односно Фазу 2 – Ливница у оквиру производног комплекса, утиче и на садржај захтева те га додатно чини непотпуним.

Поред тога, погон за производњу славина у Ваљеву представља постројење за које се издаје интегрисана дозвола у смислу Закона о интегрисаном

спречавању и контроли загађивања животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, 25/15 и 109/21), односно, Уредбе о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола („Сл. гласник РС“, бр. 84/05). У том смислу, исправно је указати на дефиницију постројења из члана 2. став 1, тачка 3. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине која гласи: „Постројење јесте стационарна техничка јединица у којој се изводи једна или више активности које су утврђене посебним прописом и за које се издаје интегрисана дозвола, као и свака друга активност код које постоји техничка повезаност са активностима које се изводе на том месту и која може произвести емисије и загађење.”

Производни процес у ливници технички је повезан са активностима које ће се изводити у објектима који су описани у фази 1, 3 и 4. Ливница није самостално постројење ни самостални пројекат који може функционисати независно од објеката чија је изградња предвиђена у осталим фазама пројекта и јасно је да би предмет овог захтева требало да буде постројење за производњу славина, које обухвата све четири фазе, без обзира на то да ли ће Носилац пројекта приступити фазној изградњи. Такође, да ли ће инвеститор на почетку отпремати на даљу обраду код екстерних партнера полупроизвод настао у ливници је у потпуности ирелевантна имајући у виду да Носилац пројекта планира да на предметној локацији изгради техничко-технолошки повезан производни комплекс који ће обухватити целокупни процес производње славина. Утицај постројења за производњу славина на животну средину могуће је проценити само уколико се проценом утицаја обухвати читаво постројење. Носилац пројекта у студији није показао да се ливница може самостално користити, независно од објеката чија је изградња предвиђена у фази 1, 3 и 4. реализације пројекта. Како ливница не представља самосталну техничко-технолошку целину то није прихватљиво да се процена утицаја на животну средину врши само за ливницу, а посебно за друге објекте који су саставни део постројења за производњу славина.

Поред тога што Носилац пројекта прибегава раздвајању јединственог пројекта на више мањих, он чак у студији уопште не анализира могуће кумулирање пројекта са ефектима других пројеката. Израђивач студије у истој само констатује да ће постојати кумулативни утицаји (и то само са фазом 1!?) али их не квантификује ни на који начин, нити своје тврдње поткрепљује било којим чињеницама, документима, прорачунима, анализама и сл.

Одговор 2: За пројекат изградње погона за производњу славина у Ваљеву ради се пројектна документација и исходују се независни услови надлежних органа за сваку од функционалних целина посебно. Разлог је што свака од функционалних целина (Фаза 1, 2 и 3) може да функционише независно, што је и предвиђено од стране Носиоца пројекта.

Тако, функционисање ливнице није условљено постојањем постројења за галванизацију (Фаза 3) или постојањем Фазе 1 – машинска обрада. Изградњом и почетком производње у ливници добијени производи ће се у почетку отпремати на даљу обраду (галванизацију) код екстерних партнера. Исто тако, технички је могуће да се изливена тела шаљу на машинску обраду такође, код екстерних партнера.

Изградњом функционалне целине у којој ће се вршити галванизација (Фаза 3), што је предвиђено у каснијем временском периоду, добијени производи из ливнице ће моћи да се даље обрађују на локацији.

Што се тиче Фазе 4 - Проширење постројења је део дугорочних планова које ће зависити од економских прилика и стања на тржишту. Осим оквирне површине планираног проширења, друга информација тренутно

није доступна. Свакако, када носилац пројекта буде кренуо у детаљнију разраду самог проширења и израду пројектно-техничке документације, биће инициран поступак процене утицаја као и измена интегрисане дозволе.

Студија се допуњује у погледу кумулативних утицаја са фазама 1 и 3.

3. Примедба: Студија је непотпуна и не садржи све елементе предвиђене Законом о процени утицаја на животну средину и правилником који регулише њену садржину

Правилник о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 69/05), („Правилник о садржини студије“) детаљно регулише садржину студије о процени утицаја на животну средину. С тим у вези, Подносиоци истичу да Студија садржи низ мањкавости због којих представља неуредан поднесак, у смислу члана 59. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/16 и 95/18), на чију примену недвосмислено упућује чл. 34а Закона о процени утицаја на животну средину. Стога скрећемо пажњу Насловном органу да је био дужан да поступи у складу са чланом 16. и чланом 9. Закона о процени утицаја на животну средину.

Одговор 3: Примедба се не прихвата. Студија је израђена у складу са Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 69/05).

4. Примедба: Израђивач студије није пружио приказ главних алтернатива које је носилац пројекта разматрао

Члан 17. Закона о процени утицаја прописује обавезну садржину студије о процени утицаја и под тачком 4. (четири) наводи приказ главних алтернатива које је носилац пројекта разматрао. Чланом 5. Правилника детаљно је прописано како треба да изгледа приказ главних алтернатива које је носилац пројекта разматрао са образложењем главних разлога за избор одређеног решења и утицајима на животну средину у погледу избора садржи:

- 1) локацију или трасу;
- 2) производне процесе или технологију;
- 3) методе рада;
- 4) планове локација и нацрте пројеката;
- 5) врсту и избор материјала;
- 6) временски распоред за извођење пројекта;
- 7) функционисање и престанак функционисања;
- 8) датум почетка и завршетка извођења;
- 9) обим производње;
- 10) контролу загађења;
- 11) уређење одлагања отпада;
- 12) уређење приступа и саобраћајних путева;
- 13) одговорност и процедуру за управљање животном средином,
- 14) обуку;
- 15) мониторинг;
- 16) планове за ванредне прилике;
- 17) начин декомисије, регенерације локације и даље употребе.

Израђивач студије осим потпоглавља која само формално указују да је Носилац пројекта разматрао главне алтернативе, заправо не разматра нити једну од алтернатива прописаних законом, нити их адекватно образлаже.

Подносиоци истичу да је Правилник о садржини студије јасан и недвосмислено прописује да Студија мора да садржи Приказ главних алтернатива које је носилац пројекта разматрао са образложењем главних разлога за избор одређеног решења и утицајима на животну средину у погледу избора, те да је неприхватљиво да се у Студији не разматрају главне алтернативе које могу имати мање негативних утицаја на животну средину и здравље становништва. Ово нарочито имајући у виду да се ради о пројекту који може имати значајне негативне утицаје на животну средину. 7

Одговор 4: Примедба се не прихвата. Поглавље Студије је обрађено у складу са Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 69/05). Детаљније су обрађени аспекти који могу имати значајнији утицај на животну средину као што је избор технологије и врста и избор материјала и опреме. Будући да Инвеститор поседује идентична постројења у Немачкој, Француској, САД-у и Кини, и већ утврђени начин рада у складу са најбољом индустријском праксом и најбољим доступним техникама, алтернативе у смислу методе рада, одговорности и процедура, обуке и сл. нису разматране будући да су оне утврђене на нивоу Hansgrohe групације. Такође, аспекти у смислу уређења приступа и саобраћајних путева, начин декомисије и регенерације локације зависе и одређују се према просторно-планској документацији и условима надлежних органа, тако да је могућност алтернатива веома ограничен, а у случају декомисије, имајући у виду да је у питању ново постројење и временске интервале рада у десетинама година, свакакав приказ начина декомисије, регенерације локације и даље употребе и сл. био би веома преурањен и несувисан.

5. Примедба: Отпад

Генерисање отпадне воде које је окарактерисана као течни опасан отпад ће бити 1 m³. Да ли је предвиђено складиште за толике количине опасног отпада?

У студији се наводи да се Отпадне честице са третмана ваздуха сакупљају у цаковима који се налазе на дну конусног дела филтера и када се напуне складиште се на месту за одлагање отпада и касније предају екстерним правним лицима која поседују овлашћење за руковање и збрињавање те врсте отпада. Подносиоци указују да није приказан карактер претходно наведеног отпада.

Управљање грађевинским отпадом у Студији није обрађено у складу са најновијом законском регулативом која уређује област управљања отпадом.

Одговор 5: Технолошка отпадна вода из ливнице (пресвлачење графитом) ће се прикупљати у резервоарима (IBC - 1m³). Графитна вода се директно из када машински претаче у IBC резервоар и складишти се на прописаном месту за одлагање у кругу фабрике које се налази уз спољну северну фасаду објекта. Контејнером манипулише оператер који поседује дозволу за управљање овом врстом отпада. На две недеље (два пута месечно) предаје се оператеру који поседује дозволу за управљање овом врстом опасног течног отпада. У складу са наведеном динамиком предаје отпада, максимална количина овог отпада која ће се складиштити на локацији износи 14 m³.

Error! Reference source not found. у Студији, приказује листу очекиваних врста отпада који ће се генерисати у оквиру 2. Фазе на локацији Пројекта дефинисану према каталогу отпада из Правилника о категоријама,

испитивању и класификацији отпада („Сл. гласник РС“, бр. 56/2010, 93/2019 и 39/2021), Прилог 1, и иста је допуњена следећим индексним бројевима:

- 12 01 04 - прашина и честице обојених метала;
- 10 05 99 - отпади који нису другачије специфицирани.

Поглавље 8. Опис мера предвиђених у циљу спречавања, смањења и отклањања сваког значајног штетног утицаја на животну средину, садржи дефинисану меру да је за сваки ток отпада потребно обезбедити Извештај о испитивању отпада који врши акредитована лабораторија.

У моменту израде Студије, као и њене предаје надлежном органу (фебруар 2023.г.) на снази је био Закон о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - др. закон).

Нова законска регулатива која уређује област управљања отпадом, ступила је на снагу у мају 2023. г., самим тим студија није могла бити усаглашена истим.

Допуњена Студија је усаглашена са одредбама новог Закона о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - др. закон и 35/2023) у оквиру поглавља 8. Студије:

- Отпад од грађења и рушења се раздваја на локацији настанка како би се припремио за третман, односно поновно искоришћење, укључујући поступке затрпавања и насипања и/или одлагања;
- Лице које врши сакупљање, транспорт, складиштење, третман или поновно искоришћење или одлагање отпада од грађења и рушења мора водити евиденцију о количини и врсти отпада од грађења и рушења којим управља и податке о томе доставља Агенцији;
- Забрањено је неконтролисано одлагање отпада од грађења и рушења;
- Прибави извештај о испитивању отпада и обнови га у случају промене технологије, промене порекла сировине, других активности које би утицале на промену карактера отпада и чува извештај пет година, након чега је дужан да прибави нови извештај о испитивању отпада.

6. Примедба: Да у просторијама Градске управе у Ваљеву у служби за заштиту животне средине, на дан 26.5.2023. у 12.30 часова на IV спрату зграде, није била изложена Студија о процени утицаја на животну средину пројекта изградње погона за производњу славина у Ваљеву-Ливница, у оквиру производног комплекса (фаза 2), на к. п. 18722 КО Ваљево у папирном облику, да на званичној интернет презентацији Министарства за заштиту животне средине као ни на званичној интернет презентацији Града Ваљева није могуће преузети у електронском облику предметну студију, да у надлежној служби за заштиту животне средине Градске управе у Ваљеву није било могуће стављати примедбе на записник које се односе на предметну студију, да службеници из службе за заштиту животне средине упућују ради добијања информације о предметној студији на другу службу Градске управе задужену за локални економски развој, да службеници из службе за локални економски развој Градске управе у Ваљеву нису били у могућности да дају информације о предметној студији.

Одговор 6: Студија о процени утицаја на животну средину Изградње погона за производњу славина у Ваљеву – Ливница у оквиру производног комплекса оглашена је 25.05.2023. г. у локалном листу „Напред Ваљево“. Такође, штампани примерак Студије је послат на адресу Градске управе града Ваљева, дана 29.05.2023. године.

У складу са Законом о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 135/2004 и 36/2009) испоштован је законски рок јавног увида од минимум 20 дана.

У наставку следи одговор овог органа на примедбе заинтересоване јавности:

1. Примедба да поступак јавног увида није спроведен у складу са Законом о процени утицаја на животну средину

Наводи заинтересоване јавности да овај орган није на адекватан начин обавестио заинтересовану јавност неосновани су. Предметна студија, заједно са захтевом за сагласност на исту, постављена је на службени сајт Министарства дана 26.05.2023. а увид је могуће извршити и даље, на истом сајту. У складу са чланом 2. став 3. и став 4. Правилника о поступку јавног увида, презентацији и јавној расправи о студији о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 69/2005) дефинисан је поступак јавног увида у Студију о процени утицаја:

"Излагање студије о процени утицаја на јавни увид се оглашава у дневном, односно локалном листу на сваком од службених језика који излази на подручју које ће бити захваћено утицајем планираног пројекта, односно активности и траје најмање 20 дана од дана обавештавања.

Излагање студије о процени утицаја на јавни увид може се вршити и путем електронских медија."

Даље, предметна Студија о процени утицаја на животну средину је оглашена 25.05.2023. године у локалном листу „Напред Ваљево“. Такође, штампани примерак Студије је послат на адресу Градске управе града Ваљево, дана 29.05.2023. године од стране носиоца пројекта.

У складу са чланом 20. став 3. Закона о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 135/2004 и 36/2009), јавна расправа се може одржати најраније 20 дана од дана обавештавања јавности. Пошто је јавна расправа одржана дана 30.06.2023. године у потпуности је испоштована законска обавеза која се односи на рок за јавни увид у Студију о процени утицаја на животну средину у трајању од минимум 20 дана од дана објављивања у новинама - студија је била изложена у просторијама градске управе Града Ваљево у трајању од 30 дана.

Такође, дана 26.05.2023. године на службеном сајту овог органа је постављена предметна Студија, као и информација о достављеном захтеву за сагласност на исту (обавештење се и даље налази на сајту овог Министарства, на линку <https://www.ekologija.gov.rs/obavestjenja/procena-uticaja-na-zivotnu-sredinu/zahtevi/zahtevi-za-davanje-saglasnosti-na-studije-o-proceni-uticaja/hansgrohe-doo-zahtev-za-saglasnost-na-studiju-o-proceni-uticaja-na-zivotnu-sredinu-projekta-izgradnje-pogona-za-proizvodnju-slavina-u>).

2. Примедба да носилац пројекта прибегава раздвајању јединственог пројекта на више мањих што је незаконито

Примедба није основана, јер је предметна Студија урађена у складу са Решењем Министарства заштите животне средине о одређивању обима и садржаја Студије о процени утицаја на животну средину пројекта изградње погона за

производњу славина у Ваљево – Ливница, у оквиру производног комплекса (фаза 2), на к.п. број 18722 К.О. Ваљево, Град Ваљево, заведено под бројем 353-02-2212/2021-03, од 29.12.2022. године. У образложењу одлуке о одређивању обима и садржаја је до детаља дато потпуно јасно објашњење о разлогу постојања неколико функционалних целина (Фаза 1, 2 и 3) које могу да функционишу независно, што је и јасно наведено од стране Носиоца пројекта. Тако, функционисање ливнице није условљено постојањем постројења за галванизацију (Фаза 3) или постојањем Фазе 1 – машинска обрада. Изградњом и почетком производње у ливници добијени производи ће се у почетку отпремати се на даљу обраду (галванизацију) код екстерних партнера. Исто тако, технички је могуће да се изливена тела шаљу на машинску обраду такође, код екстерних партнера. Што се тиче Фазе 4 - Проширење постројења је део дугорочних планова носиоца пројекта, које ће зависити од економских прилика и стања на тржишту. Што се тиче дела примедби које се односе на активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола, преурањено је говорити о постројењима за које се издаје интегрисана дозвола. Наиме, за покретање процедуре у складу са чланом 9. став 2. под 1) и 2) **Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине** ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004, 25/2015 и 109/2021), уз захтев за издавање интегрисане дозволе подносилац захтева мора да приложи: 1) за нова постројења - сагласност на студију о процени утицаја на животну средину; 2) за постојећа постројења - сагласност на студију о процени утицаја затеченог стања. Обавеза носиоца пројекта је да по претходно исходованој сагласности на студију о процени утицаја за предметни пројекат, покрене процедуру пред надлежним органом за добијање интегрисане дозволе.

3. примедба да је Студија непотпуна и да не садржи све елементе предвиђене Законом о процени утицаја на животну средину и правилником који регулише њену садржину

Примедба није основана. Уз захтев за сагласност на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта изградње погона за производњу славина у Ваљево – Ливница, у оквиру производног комплекса (фаза 2), на к.п. број 18722 К.О. Ваљево, Град Ваљево, заведен под бројем 353-02-594/2023-03 су приложени:

- Предметна студија о процени утицаја (11 поглавља, у складу са чланом 17. став 1. Закона о процени утицаја на животну средину)
- Извод из АПР;
- Решење о потреби процене утицаја на животну средину (Фаза 1), број 501-45/22-07 од 23.03.2022. год.
- Решење за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја (Фаза 2) бр. 353-02-2212/2021-03 од 07.10.2022. год
- Измењено Решење за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја (Фаза 2) бр. 353-02-2212/2022-03 од 29.12.2022. год
- Локацијски услови бр. 350-02-00208/2022-07 од 31.05.2022. год
- Водни услови, од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичка дирекција за воде, број 325-05-1/46/2022-07 од 30.05.2022. год.;
- Уверење од стране Републички геодетски завод, Сектор за катастар непокретности, Одељење за катастар водовода Ваљево, број 956-305-2811/2022 од 10.02.2022. године;
- ЈКП „ВОДОВОД ВАЉЕВО“ Ваљево, Сектор техничко пројектантских послова, број 01-2642/2 од 09.05.2022. год.;

- Услови за пројектовање и прикључење ЕПС Дистрибуција, Огранак Електродистрибуција Ваљево, ЦЕОП: ROP-MSGI-46601-LOC-2-NPAP-3/20 од 23.03.2022. год.;
- ЈП „Србијагас“ број 06-07-11/823-1 од 09.03.2022. год.;
- Министарство унутрашњих послова Републике Србије, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у Ваљеву, Одсек за превентивну заштиту, број 217-2995/22-1 од 11.03.2022. год.;
- „Телеком Србија“, Дирекција за технику, Служба за планирање и изградњу мреже Београд, деловодни број 75582/2-2022 од 25.02.2022. год.;
- Јавно комунално предузеће „Топлана-Ваљево“ број 1224 од 24.03.2022. год.;
- Завод за заштиту природе Србије, број 021-619/2 од 22.03.2022. год.;
- Завод за заштиту споменика културе Ваљево, број ROP-MSGI-46601-LOC-2/2022 од 18.03.2022. год.;
- Републички хидрометеоролошки завод, број 922-1-93/2022 од 16.05.2022. године;
- Копија катастарског плана;
- Извештаји о мониторингу чинилаца животне средине (подземне воде и земљиште)
- Графички прилози
- Нетехнички резиме
- Идејни пројекат за изградњу друге фазе – доградњу ливнице у оквиру производног комплекса са пратећим објектима на К.П. бр. 18722 К.О. Ваљево, број пројекта: EN – 1712 „Суботица, јул 2022.
- Елаборат заштите од пожара, број пројекта: EN – 1712/017-2022-ZOP, Београд, јул 2022.
- MSDS Безбедносни листови
- Извештај ревизионе комисије бр. 351-03-02236/2022-07 од 05.11.2022.

Носилац пројекта је извршио детаљну допуну предметне Студије, а везано за приказ главних алтернатива (поглавље 4 Студије, са 17 подпоглавља). Носилац пројекта у свом одговору на ову примедбу наводи следеће: *'' Поглавље Студије је обрађено у складу са Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 69/05). Детаљније су обрађени аспекти који могу имати значајнији утицај на животну средину као што је избор технологије и врста и избор материјала и опреме. Будући да Инвеститор поседује идентична постројења у Немачкој, Француској, САД-у и Кини, и већ утврђени начин рада у складу са најбољом индустријском праксом и најбољим доступним техникама, алтернативе у смислу методе рада, одговорности и процедура, обуке и сл. нису разматране будући да су оне утврђене на нивоу Hansgrohe групације. Такође, аспекти у смислу уређења приступа и саобраћајних путева, начин декомисије и регенерације локације зависе и одређују се према просторно-планској документацији и условима надлежних органа, тако да је могућност алтернатива веома ограничен, а у случају декомисије, имајући у виду да је у питању ново постројење и временске интервале рада у десетинама година, свакакав приказ начина декомисије, регенерације локације и даље употребе и сл. био би веома преурањен и несувисан. ''*

По достављању дорађене Студије, чланови техничке комисије су извршили преглед исте и доставили овом органу стручна мишљења. На састанку техничке комисије одржаног коришћењем информационо комуникационих средстава

дана 17.08.2023. године је закључено да је достављена Студија урађена сагласно Закону о процени утицаја на животну средину, («Службени гласник РС», број 135/04) и Правилнику о садржини студије о процени утицаја на животну средину («Службени гласник РС», број 69/05).

У складу са наведеним, Техничка комисија је дала предлог да се изда сагласност на предметну Студију.

На основу свега наведеног, решено је као у диспозитиву.

Решење и предметна Студија о процени утицаја на животну средину су саставни део техничке документације, у складу са чланом 18. Закона о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник Р.Србије» број 135/04, 36/09). О трошковима поступка је одлучено посебним решењем.

Ово решење је коначно у управном поступку.

ПОУКА О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ: Против овог Решења није допуштена жалба. Носилац пројекта и заинтересована јавност могу покренути управни спор подношењем тужбе надлежном Управном суду у року од 30 дана од дана пријема овог решења, односно од дана објављивања у средствима информисања.

Доставити:

- Архиви
- инвеститору
- Сектору за надзор и превентивно деловање у животној средини

Државни секретар

Александар Дујановић

